

Sygn. akt **III AUa 1119/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

Sędziowie: SSA Małgorzata Woźniak-Zendran

del. SSO Roman Walewski

Protokolant: st. sekr. sądowy Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 r. w Poznaniu

sprawy **L. H.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o zaległe składki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 8 marca 2016 r. sygn. akt VIII U 3018/15

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz L. H. kwotę 270 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

del. SSO Roman Walewski	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Małgorzata Woźniak-Zendran
-------------------------	-----------------------	--------------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 lipca 2015r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie art. 219 k.p.a. w zw. z art. 83b ust. 1 oraz art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. Ust. z 1989r. nr 25 poz. 137 ze zm.) i art. 24 ust. 5, 5b ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r., poz. 121 ze zm.) odmówił wydania L. H. zaświadczenia o wygaśnięciu zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

Odwołanie od tej decyzji złożył L. H., wnosząc o jej zmianę. Odwołujący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieprawidłowym określeniu terminów przedawnienia poszczególnych składek, naruszenie art. 217 § 1 i 2 pkt 2 i art. 218 § 1 k.p.a.

w zw. z art. 83b ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez odmowę wydania zaświadczenia o wygaśnięciu zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, naruszenie art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. Ust. z 1989r. nr 25 poz. 137 ze zm.) poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że prowadzone postępowanie egzekucyjne prowadzone za pośrednictwem Urzędu Skarbowego P. wydłużyło okres przedawnienia o 10 lat, naruszenie art. 59 §1 pkt. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja Podatkowa (Dz. Ust. z 2012r., poz. 749 ze zm.) w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zobowiązanie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne pracowników wygasło, naruszenie art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego zastosowanie w sytuacji gdy zobowiązanie wygasło przed dniem 1 stycznia 2003r., naruszenie art.24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy jest on niezgodny z Konstytucją RP.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2016r. Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie o sygn. akt VIII U 3018/15:

1. zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. do wydania zaświadczenia o wygaśnięciu zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od marca 1993r. do listopada 1993r.,
2. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz odwołującego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z dniem 4 stycznia 1982 roku L. H. zgłosił do Urzędu Finansowego – Ekspozytura W. otwarcie Zakładu (...) w P. przy ul. (...).

W dniu 3 listopada 1992 roku dokonano wpisu do Ewidencji Działalności Gospodarczej Zakładu (...), mieszczącego się w P. przy ul. (...).

Decyzją z dnia 22 grudnia 1992 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. stwierdził, iż w/w z tytułu prowadzenia działalności w zakresie usług i wytwórczości w branży krawieckiej podlega od dnia 31 października 1992 roku ubezpieczeniom społecznym.

W dniu 23 grudnia 1992 roku L. H. zwrócił się do organu rentowego z prośbą o przesunięcie terminu zapłaty i rozłożenia na raty składek ZUS za listopad 1992 roku w kwocie 25.585.00 złotych.

W dniu 11 stycznia 1993 roku organ rentowy wyraził zgodę na spłatę ratalną zadłużenia, na dzień 23 grudnia 1992 roku, w kwocie 32.859.200 złotych i odsetek w kwocie 792.000 złotych.

Pismem z dnia 2 marca 1993 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. poinformował L. H., iż układ ratalny został zerwany z powodu nieuregulowania rat i bieżących składek.

Pismem z dnia 13 maja 1993 roku organ rentowy powiadomił odwołującego, iż zalega on za ubezpieczenie własne za okres od stycznia 1993 roku do marca 1993 roku w kwocie 2.478.000 złotych wraz z odsetkami i za zatrudnionych pracowników w kwocie 146.831.100 złotych wraz z odsetkami.

Decyzją z dnia 25 marca 1994 roku dokonano wykreślenia, z dniem 30 listopada 1993 roku, dokonanego w dniu 3 listopada 1992 roku wpisu pod numerem (...).

W dniu 27 kwietnia 1994 roku L. H. dokonał spłaty zadłużenia na koncie osobistym. W dniu 20 kwietnia 1994 roku zwrócił się z prośbą o rozłożenie na raty zadłużenia na koncie osobistym, które za okres od marca 1993 roku do listopada 1993 roku wynosiło 408.209.300 złotych wraz z odsetkami w wysokości 202.218.000 złotych.

W dniu 6 grudnia 1996 roku organ rentowy dokonał przesłuchania L. H., w celu ustalenia źródeł pokrycia zadłużenia. Kolejne przesłuchanie i sporządzenie kwestionariusza wywiadu o stanie materialnym miało miejsce w dniu 9 lipca 1997 roku oraz w dniu 10 kwietnia 1998 roku i 6 grudnia 1996 roku, 9 lipca 1997 roku, 29 czerwca 2000 roku.

W dniu 8 grudnia 1994 roku Sąd Rejonowy w Poznaniu dokonał wpisu hipoteki przymusowej w łącznej kwocie 76.789,40 złotych na nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), oznaczonej Kw (...), stanowiącej własność L. H..

W dniu 24 kwietnia 1998 roku zostały sporządzone tytuły wykonawcze o numerach : (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

W dniu 4 maja 1994 roku i 16 czerwca 1994 roku oraz 4 listopada 1994 roku protokół o stanie majątkowym sporządził pracownik Urzędu Skarbowego P..

W dniu 10 września 1998 roku został sporządzony, przy udziale zobowiązanego, protokół o stanie majątkowym przez pracownika (...) Urzędu Skarbowego w P..

W dniu 13 października 1998 roku dokonano zajęcia wynagrodzenia odwołującego za pracę na poczet w/w tytułów wykonawczych.

Postanowieniem z dnia 29 października 1998 roku postępowanie egzekucyjne zostało umorzone.

W dniu 29 maja 2001 roku, na podstawie tytułu wykonawczego (...), dokonano zajęcia świadczenia rentowego odwołującego. Od dnia 1 lutego 2003 roku zaprzestano dokonywania potrąceń z renty. W dniu 3 marca 2004 roku w/w postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z powodu przedawnienia.

Pismem z dnia 25 września 2007 roku organ rentowy wezwał L. H. do zapłaty, w terminie 7 dni, nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnionych pracowników za okres od marca 1993 roku do listopada 1993 roku w kwocie 40.820,93 złotych oraz odsetek w kwocie 194.657,00 złotych.

Należności z tytułu składek za pracowników za marzec 1993 roku uległy przedawnieniu w dniu 15 czerwca 2004 roku, za kwiecień 1993 roku w dniu 15 lipca 2004 roku, za maj 1993 roku w dniu 15 sierpnia 2004 roku, za czerwiec 1993 roku w dniu 14 września 2004 roku, za lipiec 1993 roku w dniu 15 października 2004 roku, za sierpień 1993 roku w dniu 15 listopada 2004 roku, za wrzesień 1993 roku w dniu 15 grudnia 2004 roku, za październik 2004 roku w dniu 15 stycznia 2005 roku i za listopad 1993 roku w dniu 14 lutego 2005 roku.

Na podstawie powyżej przedstawionego stanu faktycznego, Sąd I instancji wydał powyższy wyrok.

Zgodnie z treścią art. 35 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986 roku o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. Ust. z 1989 nr 25, poz. 137) składki na ubezpieczenie społeczne pracowników oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę i dodatkowych opłat, o których mowa w ust. 2, nie opłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne pracowników ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna. Bieg przedawnienia przerywa odroczenie terminu płatności, rozłożenie spłaty należności na raty i każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia należności, jeżeli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik. Składek nie można jednak dochodzić, jeżeli od terminu ich płatności upłynęło 10 lat.

W ocenie Sądu Okręgowego organ rentowy zasadnie uznał, iż składki na ubezpieczenie społeczne pracowników od marca 1993 roku do listopada 1993 roku nie uległy przedawnieniu po upływie 5 lat. Bieg przedawnienia przerywa bowiem każda czynność zmierzająca do ściągnięcia należności, jeżeli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik.

Podkreślono, że jako "czynność zmierzająca do ściągnięcia należności" należy rozumieć wystawienie tytułu wykonawczego przez właściwy organ (por. wyrok NSA z dnia 30 lipca 2009 roku II GSK 1102/08), a sprawdzenie przez poborcę podatkowego stanu majątkowego dłużnika na podstawie tytułów wykonawczych i sporządzenie z tej czynności protokołu w obecności dłużnika stanowi "inną czynność zmierzającą do ściągnięcia należności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2008 roku I UK 392/07).

Sąd I instancji podniósł, że termin przedawnienia przedmiotowych należności wynosił 10 lat od dnia, w którym składka stała się wymagalna.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku weszła w życie ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. (Dz. Ust. 2015 poz. 121).

W myśl art. 24 ust. 5b –dodany przez art. 1 pkt. 9 lit. b ustawy z dnia 18 grudnia 2002 roku (Dz. Ust. z 2002 roku nr 241, poz. 2074) bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz postępowania przed sądem. Mając powyższe na uwadze bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu na okres od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 3 marca 2004 roku.

Sąd Okręgowy uznał, że należność za marzec 1993 roku uległa przedawnieniu w dniu 15 czerwca 2004 roku, za kwiecień 1993 roku w dniu 15 lipca 2004 roku, za maj 1993 roku w dniu 15 sierpnia 2004 roku, za czerwiec 1993 roku w dniu 14 września 2004 roku, za lipiec 1993 roku w dniu 15 października 2004 roku, za sierpień 1993 roku w dniu 15 listopada 2004 roku, za wrzesień 1993 roku w dniu 15 grudnia 2004 roku, za październik 2004 roku w dniu 15 stycznia 2005 roku i za listopad 1993 roku w dniu 14 lutego 2005 roku.

Podniesiono jednocześnie, że stosownie do treści art. 24 ust. 5 obowiązującym od dnia 1 stycznia 2003 roku należność względem L. H. nie powinny ulec przedawnieniu. Pomimo tego Sąd Okręgowy w Poznaniu doszedł do wniosku, iż w/w przepis jest niezgodny z Konstytucją RP i odmówił jego zastosowania. Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie Sąd I instancji powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8.10.2013r., SK 40/12 w którym przesądzono, że art. 33 § 2 pkt 2 w związku z art. 33 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012r. poz. 749, 848, 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013r. poz. 1027 i 1036), w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003r. do 31 sierpnia 2005r., w zakresie, w jakim uzależnia zabezpieczenie należności podatkowej w toku kontroli podatkowej od przesłanki "uzasadnionej obawy" niewykonania zobowiązania podatkowego, jest zgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 64 ust. 3 w związku z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a nadto art. 70 § 6 ustawy powołanej w punkcie 1, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998r. do 31 grudnia 2002r., jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Sąd I instancji podniósł, że art. 70 § 8 ordynacji podatkowej, który stanowi, iż „nie ulegają przedawnieniu zobowiązania podatkowe zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym, jednakże po upływie terminu przedawnienia zobowiązania te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu” i jest tożsamy z treścią art. 24 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego „nie ulegają przedawnieniu należności z tytułu składek zabezpieczone hipoteką lub zastawem, jednakże po upływie terminu przedawnienia należności te mogą być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu do wysokości zaległych składek i odsetek za zwłokę liczonych do dnia przedawnienia”.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że rozważania dotyczące art. 70 § 8 ordynacji podatkowej zawarte w uzasadnieniu powoływanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego odnoszą się również do art. 24 ust. 5 w/w ustawy. Sąd Okręgowy powołał się przy tym na wyrok Sądu Najwyższego z 17 marca 2016 roku w sprawie V CSK 377/15, w którym uznano za niekonstytucyjny art. 70 § 8 ordynacji podatkowej, wskazując, iż jest władny badać jego zgodność

z normami zawartymi w Konstytucji RP. Przyczyną uznania tego przepisu za niekonstytucyjny była nierówność podmiotów, które zyskują zabezpieczenie.

W rezultacie Sąd I instancji przyjął, że należności L. H. z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne uległy przedawnieniu, a tym samym wygasły i na podstawie w/w przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i art. 178 Konstytucji RP Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał organ rentowy do wydania zaświadczenia o wygaśnięciu zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od marca 1993 roku do listopada 1993 roku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

w zw. § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

1. naruszenie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. zgodnie z którym organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa poprzez wkroczenie w kompetencje Trybunału Konstytucyjnego i uznanie, że art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych jest niezgodny z Konstytucją RP i odmowę jego zastosowania,
2. naruszenie art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że należności z tytułu składek zabezpieczone hipoteką przedawniają się.

Mając na uwadze powyższe, pozwany wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie
2. uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,
3. zasądzenie na rzecz organu rentowego od odwołującego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej, a w przypadku wydania wyroku reformatoryjnego zgodnego z żądaniem apelacji – zwrotu kosztów także za I instancję.

W odpowiedzi na apelację, odwołujący wniósł o:

1. oddalenie apelacji,
2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona.

Analiza wywiedzionej apelacji doprowadziła Sąd Apelacyjny do przekonania, że istota zagadnienia w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do odpowiedzi na pytanie, czy Sąd Okręgowy był uprawniony do odmowy zastosowania art. 24 ust. 5 ustawy z dnia

13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r., poz. 121 ze zm.), w sytuacji gdy przedmiotowy przepis nie został poddany formalnej procedurze kontroli konstytucyjnej i w dalszym ciągu obowiązuje w aktualnym porządku prawnym.

W uzasadnieniu zarzutu naruszenia przepisu art. 7 Konstytucji RP pozwany wyraża pogląd, że sędzia nie może odmawiać stosowania ustaw w oparciu o zarzut niekonstytucyjności, lecz powinien zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, bowiem tylko Trybunał Konstytucyjny może orzec w przedmiocie zgodności ustawy z Konstytucją (art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz.U. Nr 102, poz. 643 ze zm.). Organ rentowy jest zatem zdania, że Sąd

I instancji odmawiając zastosowania w sprawie przepisu art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, który uznał za niekonstytucyjny, wykracza poza uprawnienia do sprawowania wymiaru sprawiedliwości i wkracza w kompetencje Trybunału Konstytucyjnego.

Pogląd ten nie jest prawidłowy, albowiem pozwany błędnie utożsamia orzekanie o zgodności ustaw z Konstytucją (art. 188 pkt 1 Konstytucji), co należy do wyłącznej właściwości Trybunału Konstytucyjnego, z oceną konstytucyjności przepisu mającego zastosowanie w sprawie rozstrzyganej przez sąd powszechny.

Podkreślenia wymaga, że ocena przez sąd zgodności przepisu ustawy z Konstytucją dokonuje się na tym etapie stosowania prawa, gdy sąd ustala przepis obowiązującego prawa, który będzie zastosowany do rozstrzygnięcia danego stanu faktycznego (przedawnienie zobowiązań składkowych zabezpieczonych hipoteką), a zatem nie chodzi tu o rozstrzyganie przez sąd sprawy zgodności ustawy z Konstytucją, o którym mowa w art. 188 pkt 1 Konstytucji. Oznacza to natomiast, że sąd jest obowiązany do oceny konstytucyjności przepisu ustawy w ramach "ustalania obowiązywania przepisów", bowiem uchylenie się od tej oceny może prowadzić do rozstrzygnięcia sprawy na podstawie przepisu niekonstytucyjnego, a zatem niezgodnie z prawem obowiązującym. Zdaniem Sądu Apelacyjnego sąd powszechny dokonując oceny konstytucyjności prawa nie wkracza w kompetencje Trybunału Konstytucyjnego tym bardziej, że rezultatem tej oceny może być zwrócenie się przez sąd z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego, a i samo pytanie jest nie do pomyślenia bez uprzedniej oceny przez sąd konstytucyjności przepisu prawa.

W ocenie Sądu odwoławczego odmowa zastosowania przepisu ustawy uznanego przez Sąd za sprzeczny z Konstytucją nie tylko nie narusza kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, lecz nie ma bezpośredniego związku z tymi kompetencjami. Stanowisko to jest zbieżne ze stanowiskiem Sądu Najwyższego przedstawionym w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 kwietnia 1998r., I PKN 90/98 (z częściowo aprobującą glosą A. Józefowicza, Przegląd Sejmowy 2001 nr 2, s. 88), w którym przyjęto, że sądy powszechne są uprawnione do badania zgodności stosowanych przepisów ustawowych z Konstytucją. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy stwierdził w szczególności, że kwestia zgodności przepisu aktu normatywnego z Konstytucją jest dla Trybunału Konstytucyjnego zagadnieniem głównym, o którym Trybunał rozstrzyga w formie orzeczenia ze skutkami przewidzianymi w ustawie. Sąd powszechny nie orzeka zaś o zgodności przepisu prawa z Konstytucją, lecz jedynie odmawia zastosowania przepisu prawnego niezgodnego, jego zdaniem, z Konstytucją. Uznanie (...), że sądy powszechne nie są uprawnione do badania zgodności ustaw z Konstytucją, a w konsekwencji do zajmowania stanowiska w kwestii ich zgodności jak też niezgodności z Konstytucją, jest wyraźnie sprzeczne z przepisem art. 8 ust. 2 Konstytucji, który zobowiązuje do bezpośredniego stosowania jej przepisów, przy czym pod pojęciem "stosowanie" należy rozumieć w pierwszym rzędzie sądowe stosowanie prawa.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zatem zarzutu naruszenia przepisu art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych z tego względu, że Sąd Okręgowy rozstrzygając niniejszą sprawę trafnie uznał, iż problematyka całkowitego wyłączenia przedawnienia należności publicznoprawnej na skutek ustanowionego zabezpieczenia na nieruchomości dłużnika jest analogiczna do problematyki, która była przedmiotem powołanego w uzasadnieniu wyroku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013r., wydanego w sprawie o sygn. akt SK 40/12 mocą którego Trybunał orzekł, że art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998r. do 31 grudnia 2002r., jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku krytycznie odniósł się do dwóch aspektów poddanego kontroli art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej w badanym brzmieniu, a mianowicie tego, że całkowicie wyłącza on przedawnienie niektórych rodzajów należności podatkowych (w badanym stanie prawnym: zabezpieczonych hipoteką przymusową w

czasie kontroli podatkowej), a równocześnie czyni to na podstawie nieuzasadnionego i arbitralnego kryterium (formy zabezpieczenia należności podatkowych).

Odpowiednikiem art. 70 § 6 jest obowiązujący od dnia 1 stycznia 2003r. art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, którego redakcja różni się od zakwestionowanego przez Trybunał art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej zasadniczo tym, że zawarta w nim norma prawna została rozszerzona o zastaw skarbowy. W uzasadnieniu Trybunał wskazał, że chociaż przepis art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej nie był formalnie przedmiotem orzekania (nie stanowił bowiem podstawy ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie poddanej osądowi Trybunału), to w sposób oczywisty mają do niego odpowiednie zastosowanie te same zastrzeżenia konstytucyjne, które zostały podniesione w wyroku odnośnie do art. 70 § 6. Trybunał uznał, że w omawianym przypadku przysługujący ustawodawcy margines swobody ustalania rozwiązań z zakresu prawa daninowego został przekroczony, albowiem ustalone naruszenie zasady równości ochrony praw majątkowych podatników ma charakter kwalifikowany i niebudzący wątpliwości, co powoduje konieczność uznania niekonstytucyjności art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej w badanym brzmieniu (por. postanowienie o sygn. SK 23/06), pomimo, że brak przedawnienia zobowiązań podatkowych korzystnie przyczynia się do egzekwowania obowiązku płacenia podatków (por art. 84 Konstytucji).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wobec tożsamości treści uregulowań zawartych w przepisach art. 24 ust. 5 ustawy systemowej, jak i w przepisie art. 70 § 6 i później art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, zawarte w wyroku stanowisko Trybunału Konstytucyjnego powinno zostać uwzględnione w niniejszej sprawie, co też w sposób prawidłowy uczynił Sąd I instancji. W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 maja 2007r., sygn. akt SK 36/06 (OTK ZU 50/6/A/2007) wskazano, że stwierdzenie przez Trybunał niekonstytucyjności określonej normy prawnej nie pozostaje bez znaczenia dla stosowania normy zamieszczonej w przepisie tożsamym. W takim przypadku dochodzi bowiem do obalenia domniemania konstytucyjności przepisu, który nie podlegał rozpoznaniu przed Trybunałem.

Zarówno bowiem art. 24 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jak i powołane przepisy Ordynacji podatkowej, są zbieżne w zakresie problemów, które doprowadziły do stwierdzenia przez Trybunał niezgodności przepisu ustawy ze standardami konstytucyjnymi, tj. całkowitego wyłączenia przedawnienia należności publicznoprawnej i równocześnie uczynienie tego na podstawie nieuzasadnionego i arbitralnego kryterium (formy zabezpieczenia należności). Ponadto, podkreślenia wymaga, że zarówno należności podatkowe, jak i składki na ubezpieczenia społeczne pod względem rodzajowym należą do tej samej kategorii (zbioru) danin publicznoprawnych. Wyżej powołana okoliczność dodatkowo przemawia za możliwością analogicznego zastosowania w niniejszej sprawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013r. wydanego w sprawie o sygn. akt SK 40/12. W ocenie Sądu odwoławczego, w tej sytuacji przedstawianie Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego co do zgodności z Konstytucją art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, było zbędne.

Konkludując Sąd Apelacyjny raz jeszcze podkreśla, że sąd powszechny może badać konstytucyjność przepisu na co pozwala art. 178 ust. 1 Konstytucji, gdyż sędziowie podlegają ustawom i Konstytucji. Art. 8 Konstytucji zaś zezwala na jej bezpośrednie stosowanie. Taka kompetencja sądów nie uchybia kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, ponieważ nie prowadzi do uchylenia ustawy i nie ma mocy powszechnie obowiązującej, a jedynie stanowi rozstrzygnięcie w indywidualnej sprawie, co nie wiąże innych sądów orzekających na podstawie tych samych ustaw.

Końcowy wynik sprawy uzasadniał obciążenie pozwanego poniesionymi przez odwołującego w postępowaniu apelacyjnym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 270 zł, o czym orzeczono jak w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu minimalnej stawki wynagrodzenia fachowego pełnomocnika odwołującego przewidzianej w § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804).

del. SSO Roman Walewski	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Małgorzata Woźniak-Zendran
-------------------------	-----------------------	--------------------------------